

## Skrypt do prezentacji „Szlakiem Wielkiej Wojny po ziemi myślenickiej”

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| S1 – Strona tytułowa                                       | Zapraszam Państwa na fascynującą podróż w czasie. Odkryjmy na nowo wyjątkowe miejsca w naszej okolicy który zmieniły bieg Wielkiej Wojny.                                                                                                                                |
| S2 – Myślenicki Rynek (foto)                               | Naszą przygodę zaczynamy na myślenickim rynku kierując się odcinkiem tak zwanego traktu cesarskiego. Nie wielu mieszkańców naszego regionu wie że Myślenice były częścią ważnego szlaku handlowego łączącego Wiedeń ze Lwowem.                                           |
| S3 – Most osieczński (mapa)                                | Idąc na wschód docieramy do mostu osieczńskiego. Te rejony w roku 1914 znalazły się w strefie działań frontowych.                                                                                                                                                        |
| S4 – Most osieczński (obraz)                               | Rankiem 30 listopada 1914, w czasie ataku wojsk rosyjskich na Krowią Górę, gęsta mgła panująca w dolinach pokrzyżowała plany wejścia do Myślenic. Według relacji żołnierzy rosyjskich ujrzeli oni nad miastem Matkę Boską Myślenicką. Nazwano to potem "cudem nad Rabą". |
| S5 – Płn. stoki Uklejny i lokalny rezerwat przyrody (mapa) | Następnym ciekawym miejscem na naszej wyprawie są okopy austriackie, dlatego z mostu jedziemy w kierunku wschodnim do Osieczan, a następnie podchodzimy na północne stoki, gdzie znajdują się wspomniane fortyfikacje.                                                   |
| S6 – Lokalne rezerваты przyrody (foto)                     | Po drodze mamy okazję obserwować lokalne rezerваты przyrody: Mokradło Śródlésie o powierzchni 0,26 ha oraz Młaka Źródłiskowa o powierzchni 0,12 ha.                                                                                                                      |
| S7 – Lokalne rezerваты przyrody (foto)                     | Przedmiotem ich ochrony jest stabilizacja stosunków wodnych w obszarze źródłowym, naturalne zbiorowisko ziołoroślowe i gatunki podlegające ochronie prawnej min. storczyk plamisty, listera jajowata.                                                                    |
| S8 – Płn. stoki Uklejny (foto)                             | Dochodzimy do linii okopów austriackich, które pomimo upływu czasu, zachowały się do dziś.                                                                                                                                                                               |
| S9 – Osieczany (mapa)                                      | Wracamy tą samą trasą do głównej drogi.                                                                                                                                                                                                                                  |
| S10 – Osieczany (foto)                                     | Po zejściu, po przeciwnej stronie w pobliżu mostu mamy niebywałą okazję zobaczyć pozostałości baterii - sześciu austro-węgierskich armat M.0,5 kalibru 8 cm.                                                                                                             |
| S11 – Osieczany (foto)                                     | Armaty należały prawdopodobnie do 32 pułku Artylerii Polowej 30 Dywizji Piechoty.                                                                                                                                                                                        |
| S12 – Osieczany (mapa)                                     | Podążając w stronę Drogini dochodzimy do miejsca gdzie kiedyś stał dwór Rotmistrza Jana Dunina-Brzezińskiego                                                                                                                                                             |
| S13 – Osieczany (3x foto)                                  | Dwór niestety został zniszczony, a jedynymi pamiątkami z tamtych czasów jest grupa 5 dębów w parku dworskim oraz zabytkowa kapliczka w stylu neogotyckim. Kapliczka zbudowana z piaskowca pochodzi z przełomu XIX i XX wieku.                                            |

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| S14 – Osieczany (2x foto panorama)             | Park dworski, choć przemodelowany w późniejszych latach w związku z budową ośrodka wypoczynkowego, pozostaje największym skupiskiem starych drzew w powiecie myślenickim. Najgrubsze drzewo – dąb o siedmiu konarach – ma wysokość 17 m i obwód 680 cm. |
| S15 – Banowice (mapa)                          | Jedziemy w kierunku Łęk ponieważ kolejnym punktem w naszej wyprawie będzie cmentarz w Banowicach, ale dla kochających przyrodę mamy niezwykłą niespodziankę.                                                                                            |
| S16 – Banowice (foto)                          | W tychże okolicach możecie podziwiać płaty grądu subkontynentalnego (lipy, grady, dęby, jawory, świerki, wiązy i topole). Prawdziwa gratka dla fascynatów przyrody.                                                                                     |
| S17 – Banowice (mapa)                          | Nieco dalej znajduje się nasz cel – Cmentarz w Banowicach.                                                                                                                                                                                              |
| S18 – Banowice (foto)<br>S19 – Banowice (foto) | Źródła różnie podają ale najprawdopodobniej jest to miejsce pochówku 141 żołnierzy austriackich, 4 Niemców i 37 Rosjan. A ponad nim, wyżej, znajdują się pozostałości rosyjskich okopów.                                                                |
| S20 – Trzemeśnia (mapa)                        | Wyruszamy w kierunku Trzemeśni. Jest to malownicza wioska położona w potoku doliny Trzemeśnianka, ze wszystkich stron otoczona górami. Od strony południowo-zachodniej pasmem Ostrysza od zachodu krowią Górą, Grodziskiem i Uklejną.                   |
| S21 – Trzemeśnia (foto)                        | Wchodzimy na Krowią Górę gdzie 5 grudnia 1914 roku miała miejsce główna bitwa. Poniżej której zachowały się jeszcze resztki austriackich fortyfikacji.                                                                                                  |
| S22 – Wiśniowa (mapa)                          | Po zejściu z Krowiej Góry wyruszamy na południowy wschód drogą na Lipnik w kierunku Wiśniowej. Jest to wieś położona w centrum kotlinki będącej osobliwością geologiczną będącą tzw oknem tektonicznym.                                                 |
| S23 – Wiśniowa (foto kamiennik)                | Od wschodu dominuje nad nią Stożek Księżej Góry, zaś od zachodniej strony wznosi się ciemna ściana Kamiennika. Tam właśnie możemy podziwiać dwa cmentarze wojenne, zaprojektowane przez samego Gustawa Ludwika.                                         |
| S24 – Wiśniowa (foto)                          | Pierwszy (374) znajduje się przy głównej drodze obok murowanej kapliczki w otoczeniu pięknych lip drobnolistnych, niemych świadków krwawych walk.                                                                                                       |
| S25 – Wiśniowa (foto)                          | Na tym cmentarzu pochowano 10 żołnierzy armii cesarskiej oraz 2 Rosjan. Według miejscowej tradycji pochowani zostali sami oficerowie.                                                                                                                   |
| S26 – Wiśniowa (mapa)                          | Kierujemy się na zachód na grzbiet wzgórza Dziadkówka                                                                                                                                                                                                   |
| S27 – Wiśniowa (foto)                          | Tak docieramy do ostatniego punktu naszej podróży, do oddalonego o 20 minut drogi - drugiego cmentarza (373)                                                                                                                                            |
| S28 – Wiśniowa (foto)                          | Tutaj spoczywa 29 austriackich oraz 10 rosyjskich żołnierzy poległych w bitwie w dolinie Krzyworzeki.                                                                                                                                                   |

|                     |                                                                                                                                                                          |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                     | Tu kończy się nasza wyprawa, ale miejmy nadzieję że dopiero zaczyna się niekończąca się fascynacja historia która wydaje się być tak odległa, jest na wyciągnięcie ręki. |
| S29 - podziękowania | Dziękuję za uwagę.                                                                                                                                                       |

**Autor prezentacji:**

Dawid Branewski, Gimnazjum nr 3 w Myślenicach

**Bibliografia:**

1. Boryczko A., Sadowski P., Stoszek M. „Wokół Dalina i Gościbi”, Myślenice, Sułkowice 2013
2. Dyląg D., Sadowski P., „Beskid Myślenicki”, Pruszków 2005
3. Kowalski R., „Małopolska i podhale w latach Wielkiej Wojny 1914-1918”, Nowy Targ 2009
4. Zinkow J., „Myślenice i okolice”, Myślenice 1993
5. Beskid Wyspowy Mapa turystyczna, Wydawnictwo Compass, Kraków 2013